

Recente ontwikkelingen binnen de EU betreffende het Europees kwalificatiekader (EQF)

Wilfried Boomgaert
Project Strategisch Onderwijs- en Vormingsbeleid

Infonamiddag VKS – 3 februari 2009

OVERZICHT

1. De EQF aanbeveling
2. Ontwikkeling van Nationale Kwalificatiekaders (NQF)
3. Coördinatie op EU-niveau
4. Aanvullende EU-instrumenten
5. Europese projecten en studies
6. En buiten de EU ?
7. Uitdagingen

De EQF aanbeveling is formeel goedgekeurd op 23 april 2008

Doelstellingen van EQF

1. een Europees referentiekader zijn om kwalificaties en kwalificatieniveaus in Europa te vergelijken en hierdoor “leesbaarder” te maken (EQF als “converter” – “metakader”)
2. het bevorderen van de geografische mobiliteit en beroepsmobiliteit van EU-burgers
3. het vergemakkelijken van hun deelname aan een leven lang leren

Europees kwalificatieraamwerk voor LLL

Hoewel tot stand gekomen in het kader van het Kopenhagenproces (dat focust op beroepsonderwijs en –opleidingen, VET) betreft het EQF zowel algemeen vormend onderwijs, als volwasseneneducatie, beroepsonderwijs, beroepsopleidingen en hoger onderwijs

Indeling van het Europees raamwerk

- focus op “learning outcomes” = gericht op output
- aandacht voor formeel, niet-formeel en informeel leren
- 8 niveaus
- niveaus 5-8 zijn compatibel met Raamwerk HO (Bologna)
- niveaudecriptoren met 3 kolommen:
kennis – vaardigheden - competentie (autonomie en verantwoordelijkheid) = SAMEN te lezen
- hoger niveau = toenemende complexiteit en diepte van kennis en inzicht; bredere reikwijdte en complexiteit van toepassing; meer integratie en zelfstandigheid vereist; ...

Wat wordt van de Lidstaten verwacht ?

- het aanduiden van een *Nationaal Coördinatiepunt EQF* (voor koppeling aan EQF en transparant maken van de methode) : eind 2008 waren er in 13 landen NCP's aangeduid
- tegen 2010 elk van hun kwalificaties koppelen aan één van de 8 niveaus van het Europees Kwalificatieraamwerk (EQF)
- tegen 2012 alle nieuwe erkende certificaten en diploma's een verwijzing toekennen naar het overeenstemmende EQF-niveau

bijna alle 32 landen betrokken bij het KP ontwikkelen nationale kwalificatieraamwerken waarvan de meeste hun niveaus (zullen) koppelen aan een overeenstemmend EQF-niveau

Stand van zaken NQFs (eind 2008)

- 19 landen hebben* / gaan voor** overkoepelend NQF
- 10 landen geven voorrang aan raamwerk voor HO, en zullen daarna raamwerk voor VET uitwerken
- 2 landen (CY en GR) hebben slechts vage plannen
- Liechtenstein wacht af.

- * Ierland, VK, Malta hebben al een officieel NQF
- ** Litouwen, Tsjechië, Portugal en Vlaanderen zijn verst gevorderd in ontwikkeling van een (overkoepelend) NQF

Typologie van mogelijke NQFs

- 1. Impliciete raamwerken**
De kwalificatieniveaus die burgers hanteren zijn niet expliciet zichtbaar in officiële overzichten (tabellen, diagrammen, descriptoren, raamwerken, ...)
- 2. Separate raamwerken voor de opleidingsvormen**
Afzonderlijke raamwerken voor HO, VET, VO, algemeen onderwijs
- 3. Overbruggende raamwerken**
Afzonderlijke raamwerken maar aan elkaar gekoppeld door een set van gemeenschappelijke niveaus (al dan niet met gemeenschappelijke descriptoren)
- 4. Integreerende raamwerken**
Eén set van niveaus en descriptoren voor alle opleidingsvormen die door deze als hun raamwerk wordt beschouwd → formele link

Bron: Mike Coles, unpublished note, 2008

Coördinatie op EU-niveau (1)

EQF Adviesgroep met als opdracht:

- samenhang waarborgen tussen acties in de landen
- transparantie bevorderen van nationale koppelingsprocessen met EQF

➡ wederzijds vertrouwen creëren

Tijdelijke subgroepen:

- A. referentiecriteriën koppeling NQF-EQF (zie “zelf-certificatie” binnen Bologna proces)
- B. EQF en kwaliteitsborging
- C. opvolging Europese raamwerken van beroepssectoren

Coördinatie op EU-niveau (2)

Kopenhagenproces afstemmen met Bologna proces

EQF	QF-HE (Dublindescriptoren)
ENQA-VET	ENQA
EQARF	European Standards and Guidelines for QA in HE
ECVET	ECTS
Certificaatsuppl.	Diplomasupplement / Europass
32 + x landen ?	48 landen (Raad van Europa)

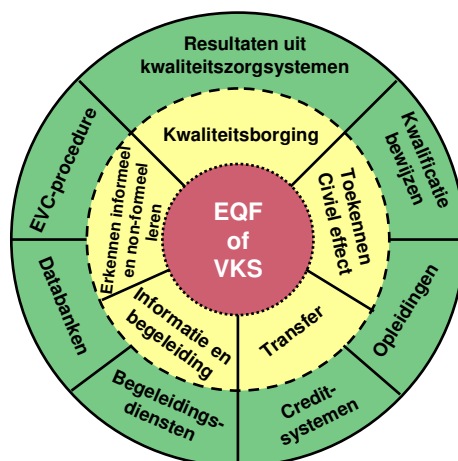
Aanvullende EU instrumenten (ontwerp van aanbevelingen)

2 instrumenten ter ondersteuning van EQF

- EQARF = European Quality Assurance Reference Framework for VET
- ECVET = European Credit System for VET

Beide ontwerpaanbevelingen zijn momenteel in bespreking tussen Raad Onderwijs en Europees Parlement (“medebeslissingsprocedure”) – goedkeuring voorjaar ‘09

Een kwalificatiekader staat nooit alleen

INSTRUMENTEN voor ONDERSTEUNING

AFSPRAKEN en PROCEDURES

EENDUIDIGE KWALIFICATIE-STRUCTUUR

Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in VET (EQARF)

- legt nadruk op verbetering en evaluatie van de “eindresultaten” van VET (output)
- steunt op de gemeenschappelijke beginselen voor kwaliteitsborging bij EQF (bijlage III)
- 10 kwaliteitscriteria + indicatieve descriptoren en indicatoren voor kwalitatieve en kwantitatieve analyse (zie map)

Europees creditsysteem voor VET

- sluit aan bij twee andere instrumenten: het Europees kwalificatiekader EQF en het Europees portfolio (Europass)
- zou voor de VET-sector de tegenhanger moeten zijn van creditsysteem HO (ECTS)
- een kwalificatie wordt beschouwd als een verzameling van samenhangende en zinvolle onderdelen (= eenheden van leerresultaten of “units”) waaraan dan punten (“ECVET-punten”) kunnen worden toegekend, die kunnen worden overgedragen naar andere opleidingsverstrekkers

Europese projecten EQF en studies

- 12 EQF projecten gestart op basis van Call 2006 (zijn afgerond)
VB: *EQF-stakeholders*, *HE_LEO* (LO in HO)
- 11 EQF projecten gestart op basis van Call 2007 (lopen tot midden of eind 2009)
VB: *EQF-HAIR*, *Ways*, *EQF PRO* (prof. Bach.)
- 10 EQF projecten geselecteerd op basis van Call 2008
VB: *Engineering* (EQF 6), *VALEW* (validating learning on the workfloor), *FOOD-FIT* (voeding)

'learning outcomes' & CEDEFOP

- **Raadsconclusies** *gemeenschappelijke Europese beginselen voor de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren* (mei 2004): zie map
- EU-netwerk om van elkaar te leren (Peer Learning Activities) – **PLA-Cluster learning outcomes**
- **CEDEFOP** = Europees Agentschap voor Beroepsopleiding, ondersteunt Cluster en maakt studies:
  - **Inventaris** *Validation of non-formal and informal learning in Europe: a snapshot 2007* (publicatie 2008), zie: http://www.trainingvillage.gr/etv/Upload/Information_resources/Bookshop/493/4073_en.pdf
  - **European Guidelines** (draft final, 2008): zie map.

En buiten de EU ?

Stand van zaken op ETF-conferentie vorige week (met vertegenwoordigers uit 60 landen uit de wereld):

- Bijna de helft van de landen in de wereld hebben een kwalificatiekader, ontwikkelen er een of bestuderen de optie = wereldfenomeen of globale trend
- In de groep van “EU-buurlanden” zijn naast Turkije en Kroatië (deelnemers KP) nog 18 landen EQF aan het bestuderen in het kader van de ontwikkeling van een NQF (in Oostelijk Europa en in Noord-Afrika)
- Men hoopt dat EQF een “good practice” wordt van regionaal kwalificatieraamwerk – interesse is wereldwijd

Uitdagingen

- Zelfde terminologie/”grammatica”, maar diverse interpretaties
- Prioriteitstelling QF-HE of EQF ?
- Relatie met EU-richtlijn 2005/36
- Expertise verhogen in de Lidstaten
- Noodzakelijke bijstellingen of hervormingen (o.a. LO, coördinatiepunten, netwerken)
- Tijdsfactor (draagvlak creëren)

Meer informatie over EQF

Website van de Europese Commissie:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc44_en.htm

Website van ETF (Turijn):

www.etf.europa.eu

Dank voor uw aandacht.

wilfried.boomgaert@ond.vlaanderen.be